

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Creationem esse influxum realem & absolutum Dei in creaturas senserunt
quidam recentiores. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

creaturæ ad creatorem, cum quadam nouitate seu incepti one.

CONCLUSIO est, Creatio in creatura nihil aliud est quam relatio quedam ipsius ad Deum, à quo pendet; sicut in passione, quæ est motus, est relatio quedam ad principium motus. Ea vero quæ in doctrina huius articuli notatione peculiari digna sunt disp. seq. afferemus.

DISPUTATIO CLXXXIII.

Vtrum creatio sit pura relatio, an quid absolutum.

Creationem esse influxum realem & absolutum Dei in creaturas, senserunt quidam recentiores. cap. 1.

Creationem esse solum relationem creaturæ ad creatorem, vera & communis opinio fuit. cap. 2.

Relationem creatoris soluaratione à re creata distingui. c. 3.
Diluuntur argumenta prioris sententia, cap. 4.

CAPVT I.

Creationem esse influxum realem, & absolutum Dei in creaturas, senserunt quidam recentiores.

DE natura creationis superest adhuc inuestigandum, vtrum ratio productionis, quæ est in creatione nihil aliud sit quam relatio quedam; an præter relationem cōtineat aliquid absolutum. Recentiores nonnulli Theologi dixerunt, creationem quidem non esse mutationem, proprie loquendo: in quo cum omnibus Scholasticis conueniunt: quia mutatio debet habere cōmune subiectum vtrique termino quod de vno termino transeat in alium. Addunt tamen primo, aliquid absolutum esse de ratione creationis, nempe influxum realem, quo creaturæ ex tēpore emanare dicuntur à Deo. Secundo in creatura esse actionem, & passionem creationis eodem modo quo in passio dicuntur esse actio, & passio, & ab ea non tantum rem denominari creatam, sed etiā Deum creatorem, & creantem; sicut à motu existente in mobili agens dicitur mouere & agere, atque mobili moueri & pati. Tertio denique, creationem vere esse de prædicamento actionis non minus, quam est calefactio, & quævis actio, quæ est motus. Esse autem aliquid absolutum de ratione huius productionis, quod cetera consequantur, probant primo, quia vel creatio actio est velle diuinum & intelligere, quibus Deus dicitur creare; vel respectus aliquis rationis: vel influxus realis in creaturā, à quo Deus etiam creans denominatur, & qui habeat rationē actionis. Non primum: quia velle, & intelligere, in Deo sunt principia creationis: eis enim tanquam forma & virtute Deus creat: ergo non sunt ipsa actio creandi. Veluti cum Angelus voluntate mouet lapidem, voluntas illius nō est motio, & actio, sed principium agendi: at motio & actio est in re, quæ mouetur. Neque potest esse secundum: quis enim dicat, actionem in Deo, esse respectum rationis? Erit igitur tertium, scilicet influxus realis in creaturā.

Hunc autem non esse ipsam relationem creaturæ, sed quia absolutum præuium relationi secundo probant, quia relatio producti in creatura, quæ est relatio creaturæ, est posterior creatura: sed creatio actio, est prior creatura: quia est via ad illam: ergo præter relationē est aliquid aliud, quod recte dicitur influxus & est quid absolutum.

quod hac ratione tertio magis confirmant. Relatio creaturæ ad Deum, vt causam, est realis, vt omnes fatentur: ergo habet fundamentum aliquod reale ex ips, quæ Arist. assignauit 5. Metaph. 4. 15. aliud autem esse nequit, quam influxus & actionem habens absolutum: tum etiam quia creaturæ est de secundo genere: tum etiam quia vna relatio non potest esse fundamentum alterius relationis realis: debet igitur esse realis influxus absolutus. Quarto actio, & passio, vt peculiare constituent prædicamentum, non sunt relationes secundum esse, nec relationibus secundum esse essentialiter complentur: aliqui non essent in alio prædicamento quam relationis: sed creatio est in prædicamento actionis; ergo nec est relatio secundum esse, nec relatione completur.

CAPVT II.

Creationem esse solum relationem creaturæ ad creatorem vera & communis opinio fuit.

Verum ea, quæ diximus, nō sufficiunt, vt communem & antiquam Scholasticorum sententiam deseramus, qui affirmant, creationem nihil aliud esse secundum rem, præter relationem ipsam creaturæ pendens à creatore. Sic tradunt 5. Th. 4. Caiet. in præsentia ar. & alii recentiores, cum eis For. 2. cont. gent. 4. 26. & 18. Cap. in 2. dist. 1. q. 2. Ricard. 4. 1. q. 2. & 3. Dur. q. 2. nu. 19. & supponere videtur Scot. 4. 1. conuenit Greg. Arim. in ed. dist. q. 6. con. 2. 3. cū alio, creationem & conseruationem nō distinguit re creatam & cōseruata. Ratio vero est. Nam si actioni Greg. 2. deficit ratio motus & transmutationis, nihil aliud videtur superesse, quam pura relatio, nec alio modo à nobis explicari, aut etiam intelligi potest, quam conceptu solius relationis. Quod enim aduersarij asserunt, esse quendam influxum realem seu productionem, quæ est veluti via ad esse, non negamus. Ad hoc esse aliquid absolutum, vnde nam probare possunt? quinimo contra eos habemus efficacem argumentum ductum ex diuinis processibus. Nam ut dixi in notationibus ar. 1. q. 4. 1. productiones diuinarum personarum nihil aliud sunt, quam relationes ipse personarum actiue quidem in personis producentibus, passiue vero in personis productis, ita vt generare, non sit aliud, quam paternitas alio modo cōcepta, & generari non sit nisi filio sub diuerso conceptu, nihilominus sunt veræ productiones, habentque veram rationem influxus actiui, & passiuī scilicet solum imperfectionibus rerum creaturarum, ergo eodem modo in creaturis potest intelligi vera ratio actionis, & passionis, atque influxus, etiam si re ipsa nō sit nisi relatio. An vero hoc genus actionis & passionis sit in prædicamento actionis & passionis, statim dicemus. De motu non disputo, an sit aliquid absolutum, præter relationem & terminum, nec enim ad nostrum institutum spectat.

Est autem discrimen inter actionem, & passionem, quæ sunt motus ex genere suo, ex vna parte, & inter actionem, & passionem, quæ ex genere suo non sunt motus, ex alia. Nam actio & passio, quæ sunt motus, sunt in passio; sed actio, quæ non est motus in agente, passio vero est in passio. Quo circa creatio actio, esset quidem in Deo creante, sicut etiam relatio creatoris, nisi alias ipse non esset capax alicuius relationis ex tēpore. At quia illam nequit recipere, creatione existente in crea-